

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี” นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปสู่ความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการอ้างอิงจากผลวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 421 คน ครูผู้สอนจำนวน 4,872 คน จากโรงเรียน 421 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5,293 คน

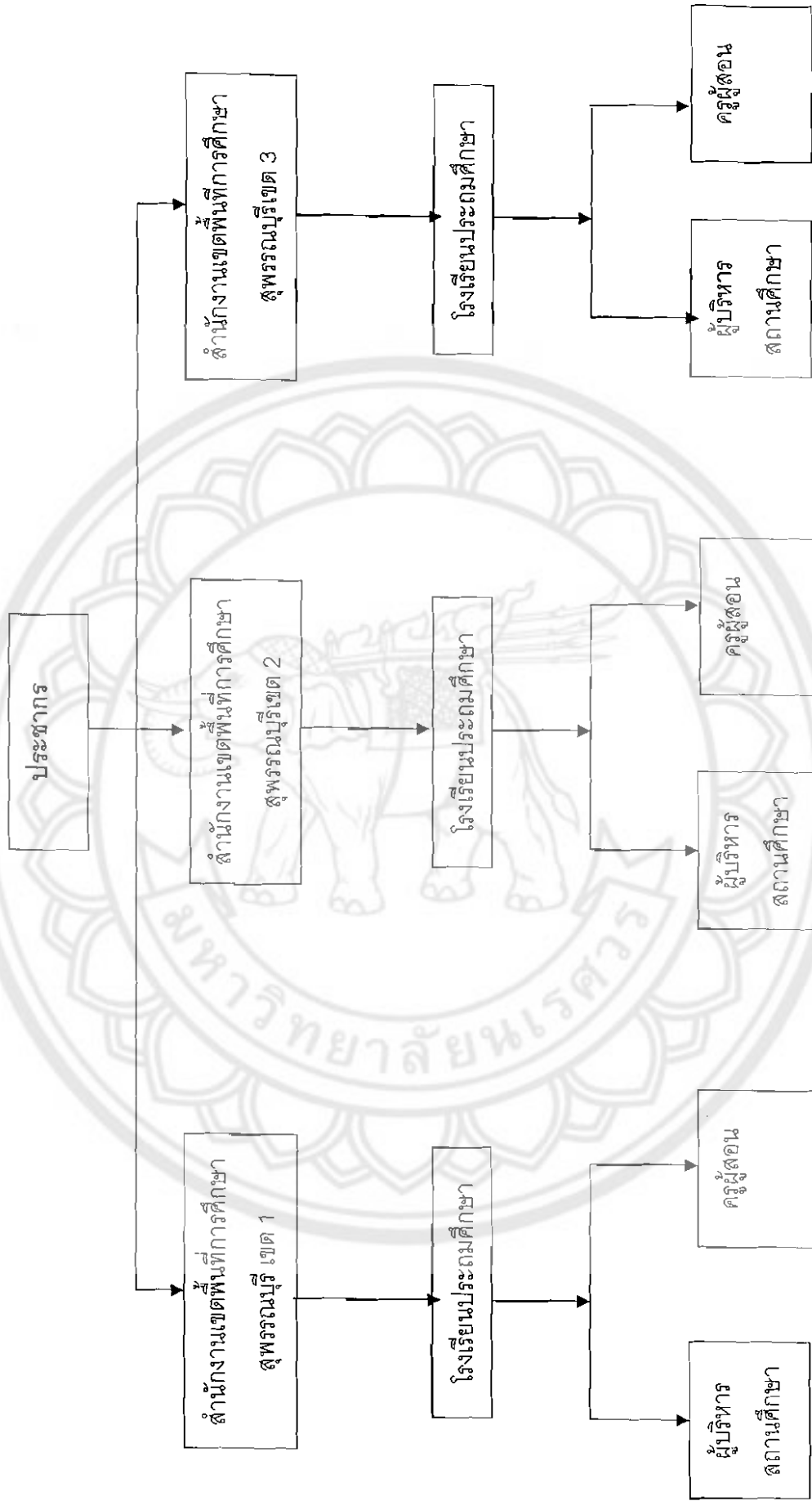
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับตาราง ของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 .p. 608) โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

1. หาจำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหารทั้งหมดได้จำนวน 421 คน กลุ่มครูผู้สอนได้จำนวน 4,872 คน
 2. จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามได้เป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 210 คน ครูผู้สอนจำนวน 360 คน
 3. จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนตั้งอยู่จะได้เป็นรายชื่อโรงเรียนที่สังกัดอยู่
 4. หาจำนวนโรงเรียนจากทั้งหมด 421 โรงเรียนโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน ได้ 210 โรงเรียนใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มผู้บริหารจำนวน 210 โรงเรียน สุ่มแบบเจาะจงได้ผู้บริหารมาจำนวนโรงเรียนละ 1 คน
 5. หาจำนวนโรงเรียนจากทั้งหมด 421 โรงเรียนโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน ได้ 360 โรงเรียนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนมา 1 คน จากจำนวนโรงเรียน 360 โรงเรียน ได้เป็นครูผู้สอนจำนวน 360 คน
- รายละเอียดการสุ่มตัวอย่างปรากฏดังภาพ 1

ภาพ 1 แผนภูมิแสดงการส่งมอบตัวอยาง

ผลการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 210 คน ครูผู้สอน จำนวน 360 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 570 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นสภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 56 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales Questionnaires) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายความว่ามี การดำเนินการมากที่สุด
4	หมายความว่ามี การดำเนินการมาก
3	หมายความว่ามี การดำเนินการปานกลาง
2	หมายความว่ามี การดำเนินการน้อย
1	หมายความว่ามี การดำเนินการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นเองโดยวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและสภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 6 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ด้านครูผู้สอน
 - 2.3 ด้านระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
 - 2.4 ด้านชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้
 - 2.5 ด้านสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นซึ่งมีศักยภาพที่จะสนับสนุนโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้
 - 2.6 ด้านศึกษานิเทศก์และนักวิชาการในท้องถิ่นพร้อมทั้งอยู่ภายในกรอบของนิยามศัพท์และให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาบัตร เพื่อตรวจแก้ไขปรับปรุงเป็นขั้นแรก
3. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วจำนวน 56 ข้อ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือ
- 3.1 รศ.ดร.บุญเลิศ สองสว่าง อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 - 3.2 ดร.เทวีญ ผุงศิริ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 - 3.3 นายอนุสรณ์ พูเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2
 - 3.4 นายสัญญา รอดทรัพย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2
 - 3.5 นางลำดวน ไกรคุณาศัย หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2
- หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามโดยพิจารณาให้คะแนนความคิดเห็น 3 ระดับคือ
- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของระดับการดำเนินการของผู้บริหารและครู
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของระดับการดำเนินการของผู้บริหารและครู
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ใช่อันเป็นตัวแทนของระดับการดำเนินการของผู้บริหารและครู

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นก็เป็นตัวแทนของระดับการดำเนินการของผู้บริหารและครู ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไปหรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถามแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.8 - 1

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำภายหลังจากตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ของผู้บริหารเท่ากับ 0.97 และครูเท่ากับ 0.97 ตามลำดับ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนจะนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1, 2 และ 3 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1, 2 และ 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือไปติดต่อกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1, 2 และ 3 ด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ร้อยละ 100 ประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหาร 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของครูผู้สอน 360 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถาม ฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. ศึกษาสภาพการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 แล้วนำมา แปลความหมาย ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 . หน้า 111)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึงมีการดำเนินการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึงมีการดำเนินการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึงมีการดำเนินการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึงมีการดำเนินการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึงมีการดำเนินการน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อสภาพการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามตำแหน่งและเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้สถิติ t -test , F -test ,และการเปรียบเทียบรายคู่แบบ L.S.D.

5. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (mean)

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. การทดสอบค่าที (t - test)

5. การทดสอบค่าเอฟ (F - test)

6. การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)